

BOOST-project in Kortrijk

Onderwijsdromen helpen waarmaken

Op zoek naar een duurzame en kwaliteitsvolle aanpak van het lerarentekort, startten de Katholieke Basisscholen Kortrijk (KBK) vorig schooljaar samen met hogeschool VIVES het BOOST-project op. BOOST staat voor "Begeleide Onderwijs Opleiding voor Starters". Het wil zij-instromers die al een bachelor- of masterdiploma hebben maar geen pedagogische bekwaamheid, helpen om hun onderwijsdroom waar te maken. Eind juni, net voor de eerste vijf BOOST-studenten hun praktijkcertificaat ontvingen, zakten we met een COV-delegatie af naar basisschool 't Fort in Kortrijk. Nieuwsgierig naar de eerste resultaten gingen we in gesprek met coördinatoren Lisa en Lies, de BOOST-studenten Marieke en Jelbrich, en coach meester Thomas.

Vandaag kunnen zij-instromers al in het onderwijs starten als LIO, Leraar In Opleiding. Ze combineren het lesgeven met een opleiding en staan onmiddellijk alleen voor de klas. Maar al te vaak haken ze af omdat ze te weinig begeleiding krijgen. BOOST zorgt voor een verkort traject met heel veel praktijk. Daarna zijn de studenten na één opleidingsjaar klaar om als LIO zelfstandig voor de klas te staan en hun studie verder af te werken. Een diploma van de lerarenopleiding is het uiteindelijke doel. Het BOOST-project werd ook erkend als proeftuin.

Lies Rummens, coördinator: "Leraar zijn is een complex beroep. Je hebt er heel wat kennis en expertise voor nodig, ook al wil je zo snel mogelijk voor de klas staan. Het BOOST-project wil hier op inspelen. Het is een volwaardige lerarenopleiding met veel praktijkervaring vanaf de eerste dag maar ook didactiek en klasmanagement én met een zeer goede coaching in de klas."

Kandidaten zoeken

"In het schooljaar 2021-2022 zijn we op zoek gegaan naar kandidaten om in ons proefproject te >>

"Het BOOST-project is een volwaardige lerarenopleiding met veel praktijkervaring maar ook didactiek en klasmanagement én met een zeer goede coaching in de klas!"

Lies Rummens, coördinator

TEKST
Lies Van Rompaey

FOTO
Ground Picture

» starten”, vertelt Lies. “Al snel dienden zich dertig kandidaten aan die echt op zoek waren naar een praktijkopleiding. Terug voltijds naar de schoolbanken, zagen ze niet zitten.

We hebben met al deze mensen stevige gesprekken gevoerd. We wilden hen er op voorhand bewust van maken dat het een heel pittig traject is met veel avond- en weekendwerk. We hameren er op dat ze een breed netwerk nodig hebben om aan te spreken voor de opvang van de kinderen bijvoorbeeld, of hulp in het huishouden. Ze krijgen in het eerste jaar van de opleiding ook geen loon. Vooral om die reden haakte een aantal kandidaten af. Uiteindelijk zijn we met vijf studenten gestart.”

De volgende stap was de zoektocht naar coaches in de scholen. In de scholengemeenschap waren een aantal leraren op zoek naar wat meer uitdaging. Ze moesten bereid zijn om een BOOST-student toe te laten in hun klas en hun expertise te delen. In de zeven basisscholen van

de scholengemeenschap werd telkens minstens één coach gevonden.

Duaal lesgeven

Voor de BOOST-studenten startte het schooljaar 2022-2023 al op 25 augustus. Op die manier konden ze onmiddellijk betrokken worden bij de opstart van het schooljaar, kennismaken met hun coaches en afspraken maken. Vanaf dag 1 van het schooljaar gaven ze onder de vleugels van een coach mee les, voerden ze gesprekken over didactiek, klasmanagement, differentiatie, omgaan met diversiteit, ...

De eerste twee maanden van de opleiding organiseert VIVES “fleximomenten” op donderdag- en vrijdagmiddag. Dan reflecteerden de studenten samen met coördinator Lisa Caenen over hun praktijkbad. Vanaf november werden ze ingezet voor korte vervangingen in de scholengemeenschap, op voorwaarde dat er geen andere leerkrachten beschikbaar waren. Zo kon de gewone zorg- en projectwerking in de scholen ook blijven doorgaan en kwam de kwaliteit van het onderwijs niet in gevaar door een tekort aan leraren. De coaches ondersteunden hen, coördinator Lies volgde hen actief op. Net zoals LIO's, krijgen de BOOST-studenten gespreid over het schooljaar ook een aantal dagen vrij om te kunnen studeren.

Het hele schooljaar werd verdeeld in blokjes van een aantal weken. De BOOST-studenten schoven per blokje door van de ene coach naar de andere, en dus ook van de ene school naar de andere. Zo maakten ze kennis met heel verschillende manieren van lesgeven en ook met heel verschillende schoolculturen. Geen enge visie op onderwijs dus. Integendeel. Ze leren een breed scala van praktijken kennen. Zo kunnen ze ook beter hun eigen stijl als leerkracht ontwikkelen.

Na de paasvakantie kwamen alle BOOST-ers in dienst van de scholengemeenschap om een langere, reguliere vervanging op te nemen. Op die manier vond de scholengemeenschap ook al een oplossing voor het lerarentekort op dat moment.

En ondertussen: de opleiding

Hogeschool VIVES ging op zoek naar een manier om zoveel mogelijk aan de realiteit en de wensen van de studenten tegemoet te komen.

Elke student heeft een ander traject met andere vrijstellingen, afhankelijk van het diploma dat ze al behaalden. Alle didactiek-vakken staan gepland in het eerste deel van de opleiding. Zo werd de praktijkhonger van de studenten meteen gestild. De meeste kennisvakken volgen in het tweede deel. Die vakken kunnen ze afleggen via afstandsonderwijs, min of meer op hun eigen tempo.

Wisselwerking

Lisa Caenen: “De coaches spelen ook in op het studietraject van de BOOST-ers. Als die het vak wiskundedidactiek volgen, reflecteren ze ook zelf over hun lessen wiskunde. We zagen dit schooljaar heel mooie lesvoorbeelden gecombineerd met de theorie die onze studenten ondertussen volgden. Zowel de coaches als de studenten leren bij en discussiëren ook intens over het lesgeven zelf. Via een padlet die de studenten moeten invullen, gaan we na of ze alle doelen voor de verschillende vakken bereiken en of ze het vooropgestelde niveau behalen. De evaluatie van de praktijk gebeurt ook via stagebezoeken en driehoeksgesprekken (student-coach-docent).”

Meester Thomas: “Ik ben als coach gestart met heel wat reserves en vooroordelen. Al heel snel werd ik verrast door de rijpheid en de maturiteit van de studenten, de snelheid ook waarmee ze dingen oppikken. Het is geen leraar-stagiaire verhaal maar meer een samenwerking tussen mensen in het onderwijs. Ik ben er ingestapt omdat ik besepte dat als het zou lukken, het iedereen ten goede zou komen: de booster, mezelf én de leerlingen. Via BOOST had ik extra handen en ogen. Ik bekeek mijn eigen lessen ook kritischer en paste dingen aan in mijn eigen aanpak, speelde in op de didactische principes die ze aangeleerd kregen. We konden meer diversifiëren, aandacht besteden aan alle leerlingen. Er was ook veel wisselwerking. Een echte verrijking voor mij. Volgend jaar doe ik het opnieuw!”

Praktijkcertificaat

Typisch voor BOOST is dat de studenten na één jaar opleiding een praktijkcertificaat ontvangen. Dat betekent dat ze alles van didactiek en praktijk met succes hebben afgelegd en dat ze klaar zijn om volgend schooljaar als volwaardige kwaliteitsvolle Leraren In Opleiding voor de klas te staan. Lisa Caenen: “Ze kunnen dat echt. Ze

hebben een heel mooi parcours afgelegd dankzij hun eigen inzet natuurlijk, maar ook dankzij het enthousiaste engagement van de coaches die vrijwillig mee in het project gestapt zijn. Het was voor hen ook een onbekend terrein. Zij-instromers opleiden is toch nog iets anders dan stagiaires begeleiden. Ze hebben daar veel tijd in geïnvesteerd maar tegelijkertijd ook veel geleerd.”

Jelbrich en Marieke getuigen

Jelbrich: “Op aanraden van mijn ouders haalde ik een universitair diploma, ook al wilde ik eigenlijk liever onderwijzer worden. Achteraf bleef die wens hangen. Ondertussen had ik een job, een gezin met vier kinderen, een huis af te betalen. Ik wilde wel voor mijn droom gaan maar stelde het altijd uit. Tot ik vorig jaar dan toch de knoop doorhakte: nu of nooit. Het BOOST project trok me aan. Kort maar wel heftig. Gelukkig staan mijn ouders helemaal achter me en nemen ze veel werk uit onze handen. Ik ben heel blij met mijn beslissing. We worden zeer goed begeleid. De praktijkshock was hevig. Het is ook heel fijn en interessant om kennis te maken met verschillende scholen, verschillende leeftijden, verschillende coaches, ...”

Marieke: “Na het middelbaar was ik gestart aan een opleiding voor onderwijzer maar ik heb het toen niet volgehouden. Ik studeerde voor vroedvrouw en werkte lang als assistent bij een tandarts. Tot BOOST op mijn pad kwam. Het leek alsof ik een tweede kans in mijn schoot geworpen kreeg. Wat mij ook over de streep trok is dat me gegarandeerd werd dat ik erg snel aan de slag zou kunnen. Ik moest mijn job opzeggen, had twee maanden geen enkel inkomen, daarna een werkloosheidsuitkering. Dat is allemaal verre van evident, zeker als je ook een gezin met drie kindjes hebt. Met de steun van mijn partner, ouders, schoonouders, zussen en schoonzussen, ben ik er voor gegaan. Ik heb er nog geen seconde spijt van gehad. Ik vond het heel belangrijk dat ik onmiddellijk van dag één mee in de klas kon staan, samen met geweldige coaches. Je weet ook snel of het echt iets voor jou is. En dat is het ook. Onlangs had ik om 8u35 al twee kippenvelmomentjes beleefd. Dat is fantastisch.”

Naar een echte aanpak van het lerarentekort

Voor het COV moet een echte aanpak van het lerarentekort focussen op een sterke opleiding, een goede aanvangsbegeleiding en een doordacht loopbaanbeleid. Projecten zoals BOOST combineren deze aspecten.

Het COV blijft hameren op deze fundamentele overtuigingen en standpunten:

- Leraar zijn is een complex beroep. Een goede opleiding is een noodzaak! Voor het belangrijkste beroep ter wereld moeten we hoge eisen blijven stellen. Deskundigheid en kennis geven leraren het zelfvertrouwen dat ze nodig hebben om succesvol te zijn. Vasthouden aan een stevig onderwijsdiploma is geen blinde halsstarigheid. Het is een teken van een gezamenlijke zorg voor kwaliteitsvol onderwijs.
- Zij-instromers willen zo snel mogelijk aan de slag. We mogen ze niet aan hun lot overlaten. Enkel door een combinatie van een sterke opleiding en een intense begeleiding op de werkvloer, trekken we meer gemotiveerde mensen aan én zullen we erin slagen om hen ook in het onderwijs te houden. In de schoolorganisatie moet tijd ingebouwd worden om dit mogelijk te maken.

'De studenten hebben een heel mooi parcours afgelegd dankzij hun eigen inzet maar ook dankzij het enthousiaste engagement van de coaches.'

Lisa Caenen, coördinator

FOTO
Christine Desmet

(vlnr) Lisa Caenen, Marieke Verstraete, Jelbrich Glorieux, Hannah Decherf, Lies Rummens, Dayna Vansevenant en Rebecca Roels.